

**Justus Christianus Loder, D. solemnia inauguralia doctissimorum
medicinae candidatorum Jacobi Ludovici Gebhardt ... Et Georgii Friderici
Christiani Fuchs ... indicit. Praemittitur commentationis de vaginae uteri
procidentia particula I. [Cum vitis candidatorum] / [Justus Christian von
Loder].**

Contributors

Loder, Just Christian von, 1753-1832.
Universität Jena.

Publication/Creation

Jenae : Litteris Fickelscherrianis, [1781]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/pqtjebzq>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

ORDINIS MEDICI IENENSIS DECANVS

IVSTVS CHRISTIANVS LODER, D.

SOLEMNIA INAUGVRALIA

DOCTISSIMORVM MEDICINAE CANDIDATORVM

IACOBI LVDOVICI GEBHARDT,

WETTERAVIENSIS

ET

GEORGII FRIDERICI CHRISTIANI

F V C H S

IENENSIS

I N D I C I T.

Praemittitur commentationis *de vaginae uteri procidentia,*

particula I.

I E N A E

LITTERIS FICKELSCHERRIANIS.

Vaginae uteri relaxationem eiusque prolapsum, tum in virginibus, tum in feminis quae cum viro commercium habuerunt, tum quoque in grauidis et puerperis non raro obseruari, iis imprimis, qui artem obstetriciam ipsi exercent, cognitum est; videtur tamen hic morbus in obstetriciorum scriptorum libris non ita expeditus esse, vt superflua sit succincta eius historia obseruationibus superstructa.

Est autem vaginae structura ea, vt praeter vasa et nervica filamenta numerosa, quae ipsi insunt, praecipue ex tela

cellulosa, stipata, dilatabili, quae externe, in superiori vaginae extremitate, obtegatur peritonaei continuatione, in inferiori vero extremitate fibris muscularibus a leuatoribus ani eiusque sphinctere externo profectis instructa est. Interiorem vaginae ambitum circumuestit membrana rugosa dilatibilis, laxiore cellulosa tunicae modo descriptae annexa, epidermidis continuatione manifeste enata.

Haec igitur, quam diximus, rugosa membrana, ob laxiorem suam cum ipsa vagina nexum, facile relaxatur et prolabitur, adeo, ut, vel tumorem in ipsa vagina efficiat, vel extra labia pudendorum haereat et externe in conspectum veniat. Illud vocamus vaginae relaxationem, siue prolapsum *incompletum*, hoc vero *completum*, qui, si tota vaginae membrana rugosa elabatur, *uniuersalis*, et si aliqua tantummodo eius pars egreditur, *partialis* nobis audit.

Quum autem tota vaginae tunica interna prolabi nequeat, absque vteri ipsius, cui vagina adhaerēt, descensu, nec etiam absque vrethrae et ipsius vesicae vrinariae quadam distensione et dislocatione, sequitur, nullum dari vaginae prolapsum *simplicem*, nisi *partialis* sit, et uniuersalem proci dentiam semper esse *complicatam*.

SIGNA, quibus vaginae prolapsus dignoscitur, ea sunt, ut tactus exploratione tumorem in ipso vaginae pariete, aut vero rugas elongatas et prominentes sentiamus, vteri autem segmentum inferius in situ naturali deprehendamus, si nempe

pe relaxatio vaginae aut prolapsus partialis incompletus et simplex adest. Idem prolapsus, si completus est, tactu et visu facile dignoscitur: prominet enim extra vaginam ruga aut quasi plica cutanea, quae, decumbente femina, sponte retrocedit aut facile reponitur, eadem vero pedibus insistente denuo elabitur et elongatur. In hoc casu, ut et in priori, segmenti uteri inferioris situs non a naturali recedit. Differens vero est ratio prolapsus vaginae completi et uniuersalis, in quo tubus cutaneus, farciminis quasi in modum, e pudendis dependens cernitur. Peruius est hic tubus, sanguini menstruo effluenti viam praebet, et digitum explorantem ad uteri usque segmentum inferius, quod e naturali sede delapsus est, admittit; reponitur etiam absque difficultate, si nimirum non adest tumor inflammatorius, qui quo minus id fieri possit impediat.

Accidit enim, vel sola vestimentorum frictione et irritatione, vel humorum ex quacunque causa affluxu, vel etiam sub partu, si caput infantis in ipsum vaginae prolapsus descendit, ut eius moles mirum in modum crescat. Tum vero non tubum format, sed corpus pyriforme, duriusculum, carni crudae simillimum, ampliori et inferiori in loco perforatum, stylum exploratorium in ipsum suum cauum admittens, et ipsius uteri procidentiam quodammodo referens. Hinc quoque factum est, ut eiusmodi prolapsus vaginae medicis et chirurgis quibusdam ita imposuerit, ut eum pro vera uteri procidentia habuerint, cuius rei exempla nonnulla

in obseruatorum scriptis occurrunt *), quem tamen errorem euitabis, si ad ea signa, quibus vteri procidentia a vaginae prolapsu distinguitur, animum conuertas. In illa nimirum tumor, qui e verendis dependet, superne latior et crassior, inferne autem, vbi perforatus est, tenuior atque angustior deprehenditur, stylusque exploratorius ad latera istius tumoris intra pudendorum labia immissus libere ascendit; in hoc vero, tumor ita dependet, vt eius latior pars inferiora, angustior autem superiora spectet, stylusque exploratorius ad latera ipsius intra pudendorum labia immissus libere non ascendat, sed eam vaginae partem, quae vteri segmento inferiori adhaeret, mox offendat. Nec quoque, si ad ea, quae supra indicauimus, attendas, eiusmodi vaginae prolapsum commutabis cum vteri inuersione, aut polypo, aut sarcomate, peculiaribus suis signis inter se distinguendis, quae singulatim exponere huius loci non est.

Ad CAUSSAS prolapsus vaginae in genere ea pertinent, quae tunicam internam siue rugosam vaginae relaxare et prolongare eiusque nexum cum ipsa vagina debiliorem reddere valent. Huc igitur referas fluorum album diuturnum et inueteratum; menstruorum profusionem iteratam; ponderis grauioris eleuatio-

*) Vid. IOB. V. MEEKREN, in *obseruat. medico-chirurg.* cap. 54. WIDMANN in *Ephem. Nat. Cur.* Cent. VIII. obs. 98. Fuerunt etiam, qui vaginae prolapsum ingentem cultro resecantes, ipsum vterum se abscidisse putarent, istasque feminas, vtero licet destitutas, concipere et fetum edere nihilominus potuisse affirmarent. Conf. HEISTKRI *institut. chirurg.* part. II. sect. V. cap. 158.

tionem et sustentationem; commotiones et nifus corporis vehementiores, quales fiunt saltatione, risu immoderato, lapsu, tussi, vomitu rel.; aerumnosam alui depositionem; titillationem libidinofam digiti immiffione peractam; coitum nimium; abufum balneorum calidorum et remediorum emollientium exter-
norum; violentias in difficili partu vel obftetricis manu vel capite infantis praegrandi vaginae illatas; neglectum a partu decubitum et immodicam greflionem: quae vero omnia morbum, de quo nobis fermo est, in iis praecipue feminis produ-
cunt, quibus peluis ampla est, et quae colluie ferofa abund-
ant, corporisque habitu laxo, pituitoso, ad cachexiam prono laborant.

Sed haec haftenus. Superest enim, vt commendemus
Clariff. Medicinae CANDIDATOS

IACOBVM LVDOVICVM GEBHARDT

WETTERAVIENSEM

et

**GEORGIVM FRIDERIC. CHRISTIANVM
FVCHS,**

IEENSEM

qui quantum in litteras incubuerint, ex ipso eorum vitae curriculo fatis iam patet. En igitur vitae historiam ab ipsis Candidatis relata!

Ego, Iacobus Ludouicus GEBHARDTUS *Marienbornae in
praedio Wetteraviensi die XXIIdo Augusti anni MDCCCXII.*
hucem

lucem primam adspexi. Patrem, Henr. Phil. Lud. GEBHARD-
 TVM, Medicum Fratrum, qui postea Ebersdorffiam se contulit,
 cum matre Anna Dorothea e gente BEZOLDIANA, omni qua
 decet pietate, adhuc veneror. Parentes isti carissimi nec neglexe-
 runt educationem, quae spectat ad religionem Christianam, sed
 etiam ad mores et eruditionem. B. HAGEN, Prof. Baruthensis,
 praeter ceteras disciplinas, linguam latinam, graecam et gallicam
 me docuit. Deinde patre optimo duce res pharmaceuticas, et post
 reditum in patriam morbos primum sanare didici. Cum vero
 cognitionem meam mactare atque amplificare studerem, lectio-
 nibus ordinariis et priuatissimis b. MOLLERI, medici et chirurgi
 Fratrum, praecipue chirurgicis interfui. Is enim in huius doctri-
 nae theoria et praxi tanto ardore et studio me erudiuit, quanto
 celebrare satis vix possum; cuius etiam sub auspicio multa
 peragere mihi licuit. Septem fere annis hic peractis anno
 CIOCCCLXXIV. Tigurum in Heluetia migraui, ubi BVRG-
 HARDTVS, Demonstrator anatomiae et chirurgiae, locum
 ammanuensis et chirurgici et pharmaceutici mihi deman-
 dauit vnaque doctrinas, anatomicas, chirurgicas et vinculo-
 rum applicandorum mihi tradidit, aegrotos nec minus visitare
 me misit. Vix huius viri probi in me merita collata effari pos-
 sum. Filius eius BVRGHARDTVS parenti adiunctus artem ob-
 stetriciam me docuit. Collegia pathologica, physiologica et ma-
 teriam medicam apud Ill. RAHNIVM Prof. Med. virum maxi-
 me colendum audiui. Cum praesertim mihi licitum erat, anato-
 miam excolere, in theatro anatomico Tigurenfi Professor elige-
 bar, colloquio ibi solito de variis amputationis generibus ha-
 bito ac peracto. Ceterum in Nosocomiis ibi bene institutis aegros
 videre et sanare grata permissio data erat. Hinc in patriam re-
 dii

dii sed iussu et beneficio Comitis HENRICI XXIVmi tum clementissime regnantis Dresdam petii, ut usum caperem e nosocomiis militum. Quo facto doctrinis medicis et chirurgicis imbutus iterum redii et artem medicam quantum fieri potuit exercui. Denique non possum, quin Clar. SCHRADERVM Med. Doctorem, Consiliarium et Archiatrum domus Comitum Ebersdorfianae publice celebrem, qui me innumeris beneficiis, summa humanitate et consilio optimo in aegrotis sanandis accumulavit benignissime, cuius vitam Deus diu incolumen servet.

Petiit nuperrime ab Ordine nostro summos in arte salutari honores. Ad examina igitur consueta admissus, bene in iis respondit et Ordini nostro ita satisfecit, ut cathedra ei aperiretur, ex qua die x Martii dissertationem suam *historiam osteosteatomatis maxillae feliciter curati*, Praeside Ill. GRVNERO, Collega nostro coniunctissimo, defendit, praemiisque diligentiae ornatus est.

II.

Ego, Georgius Fridericus Christianus FUCHS, natus sum, Anno Domini millesimo septingentesimo sexagesimo, die decimo nono Augusti in hac musarum sede, patre Georgio Augusto Medicinae et Philosophiae doctore, matre Christiana Elisabetha ex stirpe KOCHIANA, uterque iam dudum inter coelites triumphantes. Hi parentes optimi, et post eorum obitum rerum mearum domesticarum tutores, nempe Ioannes Fridericus HIRT, olim antisles circuli Ienensis, nunc antisles superior circuli saxonici, et pro tempore Christianus Fridericus POLZ, Professor Philosophiae Publicus ordinarius, viri omni pietatis cultu a me prosequendi, omnem navarunt operam, ut non solum religionis praeceptis, sed etiam

B

litteris

litteris imbuerer, qua in re domestica institutione usus sum, usque ad annum decimum sextum aetatis meae. Anno Domini millesimo septingentesimo septuagesimo quinto, in numerum civium academicorum a Magnifico t. t. Academiae Prorectore, Summe venerabili DANOVIO receptus sum. Disciplinas logicas et metaphysicas me docuit summe venerandus POLZIVS; venerabilis BLASCHE Professor Theologiae extraordinarius fundamenta styli me docuit; Matthesin puram, Physicam theoreticam experimentalem, Chemiam theoretico-experimentalem et historiam naturalem Illustrem SVCCOVIVM explicantem audiui. Interfui etiam praelectionibus b. WALCHII in historiam naturalem. In Matthesi applicata et Cosmologia Illustris WIEDEBURG me erudiuit. Disciplinas historicas SCHMIDT b. m. et vir Excellentissimus MVELLER, quem etiam antiquitates germanicas et Bibliothecae academicae memoratu digna explicantem audiui, me docuerunt. In anatomia b. NEUBAVERVS et Vir Excellentissimus SCHENKE me erudierunt, cuius praelectionibus osteologicis et botanicis etiam interfui. Physiologiam me docuerunt, vir Illustris NICOLAI Facultatis Medicae Senior, cuius Exercitationibus disputatoriis etiam interfui, et Vir Excellentissimus STARCKE. Pathologiam, Semioticen, Therapiam generalem et specialem, materiam medicam, Dieteticam, historiam medicinae litterariam, methodum formulas medicas conscribendi me docuit Vir Illustris GRVNER Dissertationis Praeses, cuius praelectionibus in Hippocratem et Celsum etiam interfui. Virum Excellentissimum STARCKIVM Pharmaciam, materiam medicam, artem obstetriciam et morbos biblicos explicantem audiui. Denique etiam minime intermisi, ut lingua gallica, anglica et italica imbuerer. Peractò studiorum cursu
anno

anno millesimo septingentesimo et octagesimo Berolinum me contuli, ubi Illustrem GLEDITSCH botanicam medicam docentem audiui, et Viri Excellentissimi WALTERI praelectionibus artis obstetricandi, viri Excellentissimi ACHARDI praelectionibus chemiae experimentalis, Viri Excellentissimi VOITI et Viri Experientissimi GOENNERI praelectionibus chirurgicis interfui. Vt vero etiam theoriam artis obstetricandi ad praxin applicarem, omnem moui lapidem, in Nosocomio regio Berolinensi, quo etiam sub viro-
rum excellentissimorum SELLII et VOITI adminiculo praxi medicae me dedi. Peracto dimidio anni spatio me ad hanc musarum sedem contuli et a Gratiiosa Facultate Medica petii, ut summorum honorum in arte medica me redderet participem.

Meis etiam sedulus interfuit lectionibus anatomicis et chirurgicis, meisque sub auspiciis cadauera humana dissecuit.

Hisce itaque variis scientiis, quae ingenium excolerent, egregie instructus Candidatus doctissimus ita sese exhibuit Facultati nostrae, vt communi suffragio ornaretur, ipsique aditus ad summos honores medicos aperiretur. Defendit igitur die XII Maii doctam suam dissertationem de *febre puerperarum* sub praesidio Ill. GRVNERI, Collegae nostri coniunctissimi, quo facto summi in arte salutari honores ipsi conferentur.

Cui igitur solemnitati vt MAGNIFICVS ACADEMIAE PRORECTOR, I. R. I. COMES ILLVSTRISSIMVS, PATRES ACADEMIAE CONSCRIPTI, VTRIVSQUE REIPVBLICAE
PRO-

PROCERES, COMMILITONES GENEROSISSIMI ATQVE
PRAENOBILISSIMI, ET SI QVI SUPERSVNT MV SARVM FAV-
TORES beneuole adsint, ordinis mei nomine oro rogoque.

P. P. sub Sigillo Facultatis medicae. Ienae d. x Maii

MDCCLXXXI.

